ОРГАНІЗАЦІЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Укладач – доцент кафедри публічного управління та адміністрування, к.держ.упр., доцент М. І. Сьомич

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Організація місцевого самоврядування» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки ЗВО СВО «Бакалавр» спеціальності «Публічне управління та адміністрування».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні, методичні та практичні аспекти організації місцевого самоврядування.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна професійної підготовки обов'язкової частини, тісно пов'язана з навчальними дисциплінами «Правознавство», «Адміністративне право», «Правові засади місцевого самоврядування» та «Служба в органах місцевого самоврядування».

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти системи спеціальних знань з питань організації місцевого самоврядування в Україні, а також опанування ними методики аналізу норм державного управління.

1.2. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є: надання здобувачам вищої освіти ясного і чіткого уявлення про теоретичні та практичні основи регулювання публічної служби; формування у здобувачів вищої освіти компетентності і професіоналізму у сфері державної служби; розвиток практичних навичок і вміння розв'язання завдань місцевого самоврядування; освоєння вітчизняного і зарубіжного досвіду організації і функціонування місцевого самоврядування.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у здобувачів вищої освіти мають бути сформовані наступні елементи компетентності:

знання:

- понять, принципів та структури органів місцевого самоврядування;
- організаційно-правові засади державної служби як фундаментальної ланки органів місцевого самоврядування;
- організаційно-правові засади діяльності органів місцевого самоврядування.

вміння:

- з високим розумінням об'єктивної необхідності додержання законності як режиму соціально-політичного життя застосовувати свої знання у практичній діяльності;
- правильно використовувати в практичній діяльності методи діяльності органів місцевого самоврядування;
- готувати проекти актів органів місцевого самоврядування та приймати управлінські, юрисдикційні та інші рішення;
- здійснювати функції щодо забезпечення законності в органах місцевого самоврядування.

способи мислення:

- формування суджень – форми відображення об'єктивної дійсності, яка полягає у ствердженнях наявності або відсутності ознак, властивостей або відносин у сфері діяльності органів місцевого самоврядування;
- пропонування міркувань – низки пов'язаних суджень, спрямованих на те, щоб з'ясувати істинність якої-небудь думки у сфері місцевого самоврядування, доведення її або заперечення;
- створення умовиводів – виведення з одного або декількох суджень;
- словесно-логічне мислення – дає змогу виявляти загальні закономірності природи й суспільства, на рівні найвищих узагальнень розв'язувати завдання, будувати наукові теорії і гіпотези;
- критичне – наукове мислення, суть якого полягає в ухваленні ретельно обміркованих та незалежних рішень, якому притаманні такі властивості, як усвідомленість та самовдосконалення;

- творче – мислення, результатом якого є відкриття принципово нового чи удосконаленого вирішення того чи іншого завдання.

професійні, світоглядні і громадянські якості:

- формування фахівця, що володітиме аналітичними вміннями з дослідження управління часом, що передбачає організацію та проведення опитування цільових аудиторій, вивчення публікацій та інших медіаматеріалів з метою здійснення ефективного процесу прийняття управлінських рішень з урахуванням знань основ теорії і практики правових аспектів діяльності органів місцевого самоврядування;
- формування фахівця з раціональним правовим мисленням;
- формування творчої, духовно-багатої особистості, з національною свідомістю, патріотичними почуттями;
- формування фахівця зі здатністю використовувати знання, вміння та навички для теоретичного та практичного освоєння проблем, організовувати, реалізовувати, презентувати відповідні наукові дослідження;
- формування фахівця зі здатністю застосовувати одержані знання з різних предметних сфер спеціальності для формулювання нових теоретичних трактувань і положень, практичних адресних рекомендацій і пропозицій;
- формування фахівця зі здатністю виявляти та розуміти причинно-наслідкові зв'язки в органах місцевого самоврядування, ідентифікувати та оцінювати фактори впливу.

морально-етичні цінності:

- сформувати уявлення про моральні цінності людини;
- здатність висловлювати своє судження про роль і значущість моральних цінностей у житті людини;
- формувати вміння аналізувати мотиви та вчинки людей, моделювати та розв'язувати ситуації, пов'язані з виконанням обов'язків у колективі;
- розвивати почуття відповідальності за свій вибір та наслідки вчинків;
- виховувати самостійність, волю, моральність.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 135 годин / 4,5 кредитів ЄКТС.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Державне управління та місцеве самоврядування.

Поняття місцевого самоврядування. Основні напрями здійснення місцевого самоврядування в Україні. Поняття, предмет і система науки місцевого самоврядування. Історичний розвиток науки місцевого самоврядування . Методологічні основи та джерела науки місцевого самоврядування. Поняття, система навчальної дисципліни «Організація місцевого самоврядування» та її значення для підготовки фахівців публічної служби.

Тема 2. Закон України «Про місцеве самоврядування» та його практичне значення.

Загальні положення. Організаційно-правова основа місцевого самоврядування. Матеріальна і фінансова основа місцевого самоврядування. Гарантії місцевого самоврядування. Відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування.

Тема 3. Поняття й елементи організації та діяльності органів місцевого самоврядування в Україні.

Загальна характеристика елементів організації та діяльності органів місцевого самоврядування в Україні. Системно-структурна організація органів місцевого самоврядування в Україні. Система принципів організації та діяльності органів місцевого самоврядування. Поняття, правове регулювання та співвідношення функцій і компетенції органів місцевого самоврядування. Поняття і система форм діяльності органів місцевого самоврядування. Поняття і система методів діяльності органів місцевого самоврядування. Наукова організація управлінської праці в органах місцевого самоврядування, її основні вимоги.

Тема 4. Основи організації та діяльності органів місцевого самоврядування в Україні.

Поняття основ організації та діяльності органів місцевого самоврядування в Україні. Територіальна основа системи органів місцевого самоврядування в Україні. Правова основа організації та діяльності органів місцевого самоврядування в Україні. Матеріальна і фінансова основа організації та діяльності органів місцевого самоврядування в Україні.

Тема 5. Організація роботи місцевих державних адміністрацій.

Основи організації і діяльності місцевих державних адміністрацій. Система, порядок утворення і будова місцевих державних адміністрацій. Функції та компетенція місцевих державних адміністрацій. Голова місцевої державної адміністрації та його заступники, їх повноваження й організація роботи. Форми і методи діяльності місцевих державних адміністрацій. Відділи, управління та інші органи місцевої державної адміністрації, її апарат, організація їх роботи.

Тема 6. Засади місцевого самоврядування.

Поняття і система місцевого самоврядування в Україні. Територіальна громада - первинний суб'єкт місцевого самоврядування. Принципи місцевого самоврядування в Україні. Функції місцевого самоврядування в Україні. Основи місцевого самоврядування. Гарантії місцевого самоврядування в Україні.

Тема 7. Організація роботи представницьких органів і посадових осіб місцевого самоврядування.

Правовий статус і будова місцевих рад. Функції та компетенція місцевих рад. Форми та методи діяльності місцевих рад. Організація роботи постійних і тимчасових комісій місцевих рад. Апарат місцевої ради і організація його роботи. Служба в органах місцевого самоврядування. Організація роботи сільського, селищного, міського голови, секретаря ради, голови обласної, районної ради та його заступників. Організація роботи органів самоорганізації населення.

Тема 8. Організація роботи депутатів місцевих рад.

Організація підготовки і проведення виборів депутатів місцевих рад. Організація роботи депутатів місцевих рад у радах. Організація роботи депутатів місцевих рад у виборчих округах. Депутатські запити, звернення, запитання, порядок їх внесення і розгляду. Гарантії діяльності депутатів місцевих рад.

Тема 9. Організація роботи виконавчих органів місцевих рад.

Порядок формування і будова виконавчих комітетів місцевих рад. Форми і методи роботи виконавчих комітетів місцевих рад. Організація роботи апарату виконавчих комітетів. Система, будова, порядок утворення та форми роботи відділів, управлінь, комісій та інших виконавчих органів рад. Функції та компетенція виконавчих органів місцевих рад.

Тема 10. Бюджетні повноваження держави й органів місцевого самоврядування.

Поняття та зміст бюджетних повноважень держави та органів місцевого самоврядування. Міжбюджетні відносини. Субвенція на компенсацію втрат доходів бюджетів місцевого самоврядування на виконання власних повноважень внаслідок надання пільг, встановлених державою.

Тема 11. Відносини органів місцевого самоврядування з об'єднаннями громадян, судовими, правоохоронними органами та органами юстиції.

Відносини органів місцевого самоврядування з об'єднаннями громадян. Відносини органів місцевого самоврядування із судовими органами та органами юстиції. Відносини органів місцевого самоврядування з органами прокуратури, Служби безпеки України та органами внутрішніх справ.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua.

2. Про засади запобігання і протидії корупції : Закон України від 7 квітня 2011 р. № 3206-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/.

3. Про державну службу в Україні : Закон України від 17 листопада 2011 р. № 4050-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 26. – Ст. 273.

4. Про ратифікацію Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції : Закон України 18 жовтня 2006 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 50. – Ст. 496.

5. Про ратифікацію Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією : Закон України від 18 жовтня 2006 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 50. – Ст. 497.

6. Про ратифікацію Додаткового протоколу до Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією : Закон України від 18 жовтня 2006 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 50. – Ст. 498.

7. Про ратифікацію Цивільної конвенції про боротьбу з корупцією : Закон України від 16 березня 2005 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 16. – Ст. 266.

8. Про основи національної безпеки України : Закон України від 19 червня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 39. – Ст. 351.

9. Митний кодекс України від 27 вересня 2002 р. // Вісник Верховної Ради України. – 2002. – № 38–39. – Ст. 288.

10. Про дипломатичну службу : Закон України від 20 вересня 2001 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/.

11. Про міліцію : Закон України від 20 грудня 1990 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/.

12. Про Службу безпеки України : Закон України від 25 березня 1992 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/.

13. Про загальний військовий обов'язок і військову службу: Закон України від 18 червня 1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/.

14. Про державну виконавчу службу : Закон України від 24 березня 1998 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zkdvs.uzh.ukrtel.net/.

15. Про Порядок організації проведення спеціальної перевірки відомостей щодо осіб, які претендують на зайняття посад, пов'язаних із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування : Указ Президента України від 25 січня 2012 р. № 33/2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/.

16. Про невідкладні додаткові заходи щодо посилення боротьби з організованою злочинністю і корупцією : Указ Президента України від 6 лютого 2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/.

17. Про систему заходів щодо усунення причин та умов, які сприяють злочинним проявам і корупції : Указ Президента України від 9 лютого 2004 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/.

18. Про першочергові заходи щодо детінізації економіки та протидії корупції : Указ Президента України від 18 листопада 2005 р. № 1615/2005 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/.

19. Про Концепцію розвитку законодавства про державну службу в Україні : Указ Президента України від 20 лютого 2006 р. № 140/2006 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/.

20. Про Національну антикорупційну стратегію на 2011–2015 роки : Указ Президента України від 21 жовтня 2011 р. № 1001/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1001/2011.

21. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про заходи щодо підвищення ефективності системи закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти» від 12.07.2007 р. : Указ Президента України від 12 липня 2007 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/.

22. Про деякі заходи щодо вдосконалення формування та реалізації державної антикорупційної політики : Указ Президента України від 1 лютого 2008 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/.

23. Про деякі заходи щодо запобігання корупції в судах та правоохоронних органах : Указ Президента України 11 квітня 2008 р. № 328/2008 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.president.gov.ua/.

24. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 11 вересня 2009 р. «Про стан злочинності у державі та координацію діяльності органів державної влади у протидії злочинним проявам та корупції» : Указ Президента України від 27 жовтня 2009 р. // Урядовий портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/.

25. Про утворення Національного антикорупційного комітету : Указ Президента України від 26 лютого 2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/.

26. Питання Національного антикорупційного комітету : Указ Президента України від 26 березня 2010 р. № 454/2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.president.gov.ua/.

27. Про стан виконання центральними і місцевими органами виконавчої влади актів законодавства про державну службу та боротьбу з корупцією : Постанова Кабінету Міністрів України від 3 серпня 1998 р. № 1220 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/.

28. Про затвердження Порядку проведення службового розслідування стосовно осіб, уповноважених на виконання функцій держави або органів місцевого самоврядування : Постанова Кабінету Міністрів України від 13 червня 2000 р. № 950 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/.

29. Про заходи щодо підвищення кваліфікації працівників органів державної влади та органів місцевого самоврядування з питань боротьби з корупцією : Постанова Кабінету Міністрів України від 2 червня 2003 р. № 828 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/.

30. Про стан фінансово-бюджетної дисципліни, заходи щодо посилення боротьби з корупцією та контролю за використанням державного майна і фінансових ресурсів : Постанова Кабінету Міністрів України від 29 листопада 2006 р. № 1673 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/.

31. Про затвердження Порядку інформування громадськості про результати роботи у сфері протидії корупції : Постанова Кабінету Міністрів України від 8 грудня 2009 р. № 1336 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/.

32. Про затвердження Порядку передачі дарунків, одержаних як подарунки державі, Автономній Республіці Крим, територіальній громаді, державним або комунальним установам чи організаціям : Постанова Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2011 р. № 1195 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/.

33. Про затвердження Методології проведення антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів : Наказ Міністерства юстиції України від 23 червня 2010 р. № 1380/5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/.

34. Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції реформування кримінальної юстиції України : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2008 р. № 1153-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/.

35. Про схвалення Засад антикорупційної політики : Розпорядження Кабінету Міністрів від 8 грудня 2009 р. № 1688-р [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/.

36. Про державну службу : Закон України від 17 листопада 2011 р. № 4050-VI // Відомості Верховної Ради. – 2012. – № 26. – Ст. 273.

37. Авер’янов В. Б., Дерець В. А., Ославський М. І., Писаренко Г. М., Пухтецька А. А. Державне управління: європейські стандарти, досвід та адміністративне право / НАН України; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького / В. Б. Авер'янов (заг.ред.). – К. : Юстиніан, 2007. – 288 с.

38. Ківалов С.В. Державна служба в Україні : підручник / С.В. Ківалов, Л.Р. Біла. – Одеса : Юридична література, 2003. – 368 с.

39. Ковбасюк Ю. В. Державна служба : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; редкол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), О. Ю. Оболенський (заст. голови), С. М. Серьогін (заст. голови) [та ін.]. – К. ; Одеса : НАДУ, 2012. – Т. 1. – 372 с.

40. Тимощук В. Новий закон про державну службу: новели та проблеми [Електронний ресурс] / В. Тимощук, О. Курінний. – Режим доступу: http://www.yurincom.com/ua/analytical_information/?id=10288 – Назва з титул. екрану.

Допоміжна

1. Актуальні проблеми становлення та розвитку місцевого самоврядування в Україні / За ред. В. В. Кравченка, М. О. Баймуратова, О. В. Батанова. – К. : Атіка, 2007. – 864 с.

2. Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади / Ю. П. Битяк – Х. : Право, 2005. – 304 с.

3. Ківалов С. В. Публічна служба в Україні : підручник / С. В. Ківалов, Л. Р. Біла-Тіунова. –Одеса : Фенікс, 2009. – 688 с.

4. Колпаков В. К. Курс адміністративного права України : підруч. / В. К. Колпаков, О. В.Кузьменко, І. Д.Пастух, В. Д.Сущенко та ін. 2-ге вид., перероб. і допов. – К. : Юринком Інтер, 2013. – 872 с.

5. Корж І. Добір кандидатів на державну службу: порівняльний аналіз / // Право України. – 2007. – № 4. – С. 84-89.

6. Лазор О. Д. Державна служба в Україні: навч. посіб. / О. Д. Лазор, О. Л. Лазор – К. : Дакор, 2009. – 560 с.

7. Нижник Н. Р. Громадські організації та органи державного управління: питання взаємовідносин / Н. Р. Нижник (заг.ред.) – Хмельницький : ХУУП, 2007. – 236 с.

8. Петрова І. П., Нормативно-правове регулювання організації і діяльності міліції України / І. П. Петрова, Д. Г. Мулявка Національна академія держ. податкової служби України. – Ірпінь : Національна академія ДПС України, 2006. – 176 с.

9. Пухтецька А. А. Європейські принципи адміністративного права та європейський адміністративний простір: Наук.-інформ. вид. / НАН України; Інститут держави і права ім. В. М. Корецького. – К., 2007. – 88 с.

10. Цуркан М. Визначення поняття та сутності державної служби / М. Цуркан // Вісник Вищого адміністративного суду України. – 2009. –№ 1. – С. 10-15.

Інформаційні ресурси

1. Лига Бизнес Информ. [Электронный ресурс]. – Режим доступу : http://www.liga.net/ – Назва з титул. екрану.

2. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.library.univ.kiev.ua – Назва з титул. екрану.

3. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/ – Назва з титул. екрану.

4. Національна Парламентська бібліотека України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nplu.kiev.ua/ – Назва з титул. екрану.

5. Нормативні акти України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nau.kiev.ua/ – Назва з титул. екрану.

6. Право. Україна. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.iegai.com.ua /cgi-bin/matrix.cgi/pravo.html – Назва з титул. екрану.

7. Сайт «Бібліотека юриста». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.lawbook.by.ru/ – Назва з титул. екрану.

8. Сервер Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http:// www.rada.gov.ua/. – Назва з титул. екрану.

9. Українська правнича фундація. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ulf.com.ua/ – Назва з титул. екрану.

10. Українське право. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrpravo.com/ – Назва з титул. екрану.

11. Центр європейського і порівняльного права. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ecle.gov.ua/ – Назва з титул. екрану.

12. Центр розвитку українського законодавства. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ulde.kiev.ua/news.php – Назва з титул. екрану.